

Сучасні вимоги ринку праці висувають до випускників закладів освіти не лише глибокі теоретичні знання, а й здатність швидко приймати рішення у нестандартних робочих умовах, ефективно взаємодіяти в команді, прогнозувати логістичні процеси та управляти ризиками. У цьому контексті педагогічні ситуації – як цілеспрямовано створені навчальні ситуації, наближені до реальних професійних умов – набувають ключової ролі у формуванні практичних навичок та професійних компетентностей майбутніх транспортних і логістичних фахівців. Поняття та методологічні засади використання педагогічних ситуацій розвинені в сучасній українській педагогіці та дидактиці як засіб активізації професійного навчання [1; 6; 7].

Педагогічна ситуація у професійній підготовці — це відтворена або сконструйована навчальна ситуація, яка містить професійно значимі проблеми, суперечності або варіанти рішень, що вимагають від здобувача застосування фахових знань, умінь і ціннісних орієнтирів. Зокрема, О. Барабаш розглядає педагогічні ситуації як елемент технології розвивального та проблемного навчання, який сприяє формуванню рефлексивних і практичних компетентностей студентів [1].

Є спеціальні дослідження, що описують структуру готовності майбутніх педагогів професійної освіти до навчання майбутніх кваліфікованих робітників сфери транспорту і логістики до трудової діяльності (мотиви, когнітивні знання, операційно-діяльнісний та рефлексивний компоненти) і підкреслюють роль практичних ситуацій у формуванні цих компонентів. Для галузі транспорту й логістики, де рішення часто приймаються в умовах обмеженої інформації та високої відповідальності, моделювання професійних ситуацій у навчанні є ключовим. Д. Гоменюк розглядає готовність майбутніх педагогів до професійно-педагогічної діяльності як цілісне утворення із мотиваційно-ціннісним, пізнавальним, діяльнісним компонентами. Л. Левицька визначає структуру готовності: мотиваційного, пізнавального, практичного (діяльнісного) та суб'єктного компонентів.

Українські науковці пропонують моделі формування логістичної компетентності, що комбінують теоретичну підготовку, практичні кейси, симуляції та стажування у реальних підприємствах. У дослідженнях підкреслюється потреба в цілісній системі педагогічних умов: сприятливе середовище, проблемно-орієнтовані завдання, міжпредметна інтеграція, використання ІТ та партнерство з індустрією.

Педагогічна ситуація у професійній підготовці визначається як створена навчальна умова, що містить професійно значимі проблеми, суперечності або варіанти рішень, які потребують від студента застосування знань і вмінь. Як відзначає О. Дубасенюк [4, с. 37], педагогічні ситуації сприяють розвитку мислення, рефлексії та готовності до професійної діяльності.

Для фахівців з транспорту і логістики ситуаційне навчання має особливе значення. За спостереженнями Н. Маланюк [5, с. 45], формування професійної готовності вимагає моделювання реальних виробничих обставин, у яких студент повинен приймати рішення, використовуючи аналітичні та комунікативні навички. Як зазначає Т. Туркот, ситуаційне навчання стимулює формування професійної ідентичності майбутнього педагога [8, с. 98].

Розглянемо цілі використання педагогічних ситуацій у підготовці фахівців з транспорту і логістики:

- формування професійних компетентностей (професійно-орієнтовані знання й уміння, навички прийняття рішень, відповідальність);
- розвиток критичного мислення, аналітики процесів і рефлексії;
- підвищення мотивації навчання через наближення контенту до реальної праці. Ці цілі відповідають виявленим компонентам готовності до професійної діяльності у транспортній галузі (мотиваційний, когнітивний, операційно-діяльнісний, рефлексивний).

Виділимо типи педагогічних ситуацій у фахових предметах:

- операційні ситуації – відпрацювання професійних дій (маршрутизація, вантажообробка, оформлення документів);
- аналітичні кейси – розбір логістичних ланцюгів, оптимізація витрат, моделювання ризиків;
- кризові/екстрені сценарії – аварійні ситуації, затримки поставок, збої в ланцюгах поставок, де студент має приймати рішення в умовах невизначеності;
- комунікативні ситуації – переговори з клієнтами, взаємодія між учасниками ланцюга поставок. Розмежування допомагає проектувати заняття та оцінювання.

Розглянемо структуру педагогічної ситуації: опис контексту і вихідних даних (реальний кейс або змодельований сценарій); чітке формулювання завдання та очікуваних результатів; обмеження й ресурсні умови (час, бюджет, інформація); рольова організація (індивідуальна/групова) та критерії оцінювання; рефлексивна частина: аналіз рішень, обґрунтування, висновки і рекомендації.

Такий підхід відповідає технології проблемного та ситуаційного навчання, описаній у сучасній українській методичній літературі [1; 3; 7; 8].

Практична модель впровадження в навчальному процесі:

1. Інтеграція у навчальні програми. Вбудовувати ситуаційні модулі в кожен фахову дисципліну (законодавство транспорту, оперативне управління, логістика складування тощо). Розробити циклічну послідовність: прості операційні ситуації → складні кейси → міждисциплінарні проекти. Таке поетапне ускладнення дозволяє нарощувати компетентності поступово.

2. Методи і форми занять. Кейсові уроки, бізнес-ігри, симулятори транспортно-логістичних процесів, робота з реальними замовленнями у партнерстві з підприємствами; моделювання кризових ситуацій із обмеженими ресурсами, де студенти в групах шукають оптимальні рішення та захищають стратегію; використання ІТ-інструментів (TMS/WMS-симулятори, таблиці оптимізації, карти маршрутів). Такі форми забезпечують синтез теорії й практики та відповідають запитам індустрії.

3. Оцінювання навчальних результатів. Критеріально-орієнтоване оцінювання: оцінка якості рішення, обґрунтування вибору, ефективність запропонованої стратегії, командна взаємодія. Використання портфоліо кейсів, практичних звітів та відеодокументації рішень. Така система дозволяє оцінювати не лише знання, а й готовність до професійної діяльності.

Отже, педагогічні ситуації виступають дієвим інструментом формування професійної готовності майбутніх фахівців з транспорту і логістики, поєднуючи теоретичну підготовку з наближеними до реальності практичними вправами. Ефективне включення ситуаційних методів в навчальні програми вимагає тісної співпраці з індустрією, розвитку банку кейсів і вдосконалення системи оцінювання практичних компетентностей. Для їх реалізації необхідно забезпечити міждисциплінарну інтеграцію, партнерство з підприємствами та системне оцінювання результатів навчання.

Список використаних джерел:

1. Барабаш О.Д. Педагогічні ситуації як елемент технології розвивального навчання. 2021.
2. Безугла Л.С. Логістика: навчальний посібник / Державна аграрна академія та ін. 2021. (навчальний посібник з основ логістики).
3. Васецька Л.І. Проблемні педагогічні ситуації: навч. посібник. 2022.
4. Дубасенюк О.А. Проблеми педагогізації професійної освіти: монографія. 2016.
5. Маланюк Н. Формування готовності майбутніх фахівців залізничного транспорту до професійної діяльності. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2020.

6. Маліновська К. Педагогічні умови формування економічної культури майбутніх техніків з транспортних технологій та управління перевезеннями, 2024.
7. Основи педагогіки та інноваційні технології у вищій школі: навчальний посібник для здобувачів ступеню доктора філософії (PhD) за третім (освітньо-науковим) рівнем у галузі знань 22 «Охорона здоров'я». Проблемні педагогічні ситуації / Укладач Л.І. Васецька. Запоріжжя: [ЗДМУ], 2023.
8. Туркот Т.І. Професійна педагогіка: навчальний посібник. Київ: Кондор, 2020.

<https://doi.org/10.31652/3041-1017-SAAE-2025.1.17>

Бохонько Є.О., м. Хмельницький
e-mail: evgenboh@ukr.net

Князевич Т.І., м. Хмельницький
e-mail: tanaknazevic87@gmail.com

ВИГОТОВЛЕННЯ ГОДИННИКА З МЕТАЛУ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ УМІНЬ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ

Анотація. Розглянуто виготовлення годинника з металу як ефективний засіб формування професійних умінь майбутніх учителів технологій. Проектна діяльність, спрямована на створення металевого годинника, забезпечує інтеграцію теоретичних знань і практичних навичок, сприяє розвитку інженерного мислення, технологічної грамотності та творчого підходу до виконання виробничо-технологічних завдань. Поєднання технологічних операцій з художнім оформленням сприяє формуванню дизайнерського бачення, здатності до аналізу та прийняття оптимальних технологічних рішень. У процесі реалізації проекту студенти опановують особливості металорізальних операцій, методи декоративної обробки та технологію збирання годинникового механізму.

Ключові слова: металевий годинник; проектна діяльність; технологічна освіта; професійні уміння; інженерне мислення; декоративна обробка; технологічні операції.

Abstract. The process of manufacturing a metal clock is considered as an effective tool for developing the professional skills of future technology teachers. Project-based activity aimed at creating a metal clock ensures the integration of theoretical knowledge and practical skills, promotes the development of engineering thinking, technological literacy, and a creative approach to solving production and technological tasks. The combination of technological operations with artistic design contributes to the formation of designer vision, the ability to analyse and make optimal technological decisions. In the course of implementing the project, students master the specifics of metal-cutting operations, decorative finishing techniques, and the technology of assembling the clock mechanism.

Keywords: metal clock; project-based activity; technology education; professional skills; engineering thinking; decorative finishing; technological operations.

Виготовлення годинника з металу є надзвичайно актуальним і перспективним напрямом у сучасній технологічній освіті. Цей вид проектної діяльності не лише знайомить студентів із реальними технологічними процесами, але й формує комплексні навички, необхідні майбутнім педагогам технології. У процесі роботи зі створення годинника поєднуються різні аспекти: технічні знання, інженерне мислення, креативний підхід до дизайну та художнє оформлення. Саме це дає змогу розвивати цілісний підхід до навчання, де теорія і практика тісно переплітаються. Інтеграція технологічного мислення та інженерної креативності є ключовою складовою підготовки фахівців, які здатні не лише володіти професійними навичками, а й впроваджувати інновації. Проектна діяльність, спрямована на виготовлення годинника, стимулює розвиток аналітичного мислення та творчих здібностей, що є надзвичайно важливим для формування майбутніх вчителів технології. Вони мають навчитися не лише виконувати певні технологічні операції, а й розуміти, як їх можна поєднати для

створення функціонального та естетично привабливого виробу.

Проектна діяльність у трудовому навчанні базується на принципах цілісності знань і практики, де виготовлення годинника з металу виступає як ефективний засіб інтеграції цих компонентів. Це дозволяє не лише закріпити теоретичні знання, а й розвинути практичні вміння через безпосереднє застосування матеріалу і технологій. Завдяки цьому студенти можуть краще зрозуміти особливості металургійних процесів, механічних операцій та художнього оформлення.

Проектна діяльність впливає на формування професійних компетентностей, які включають знання технологій, вміння аналізувати і прогнозувати технологічні процеси, а також розвивати творчі підходи до вирішення завдань. Виробництво годинника є складним комплексним процесом, що потребує послідовності, уважності до деталей та відповідальності, що сприяє формуванню професійної культури і відповідальності. У процесі виготовлення годинника студенти аналізують інформацію, вибирають оптимальні технологічні рішення, оцінюють матеріали та методи обробки. Це сприяє формуванню навичок критичного мислення, планування і прийняття відповідальних рішень.

Компетентнісний підхід у навчанні передбачає не лише засвоєння фактів, а й здобуття практичних умінь, які можна застосовувати у різних професійних ситуаціях. Проект виготовлення годинника допомагає розвивати такі компетентності, як технологічна грамотність, інженерне мислення, художньо-творче бачення і вміння організувати робочий процес.

Перший етап включає створення детального макету годинника, який слугує планом для подальшої роботи. Виготовлення заготовки починається з розмітки на металевій пластині, де за допомогою креслень і лінійок наноситься контур основи годинника. Важливо точно виміряти розміри, оскільки від цього залежить якість кінцевого виробу. На рис. 1 зображено вирізану заготовку для годинника.

Рис. 1. Заготовка для годинника

Вирізання основи виконується з дотриманням технологічних норм, щоб уникнути деформацій і пошкоджень металу. На підготовленій заготовці планується розміщення римських цифр, які вказують години, а також створюється центральний отвір для встановлення механізму годинника. Цей етап вимагає уважності і точності, оскільки всі наступні дії залежать від правильно виконаної розмітки. На рис. 2 зображено готовий циферблат.

Рис. 2. Готовий циферблат

Художнє оформлення композиції циферблату, декорування металевої поверхні різноманітними техніками (наприклад, гравірування, патинування, фарбування) та нанесення дизайнерських елементів, які не лише прикрашають виріб, а й підкреслюють індивідуальний стиль. Це розвиває творчі здібності та художній смак. На рис. 3 зображено завершений виріб.

Рис. 3. Завершений виріб

Патинування чи нанесення контрастних фарб дозволяє сформувати унікальний вигляд циферблату, підкреслити індивідуальність виробу та практикувати сучасні декоративні технології [1], [2]. Застосування гравірування і розпису на металі розвиває увагу до деталей, координацію й естетичний смак. Фінальним етапом є нанесення захисного шару (лаку чи воску), що забезпечує довговічність та естетичність годинника. Цей комплекс обробок сприяє поглибленню розуміння технологічних процесів та набуттю вмінь у сфері художнього оформлення.

На завершальному етапі здійснюється акуратний монтаж годинникового механізму та встановлення стрілок. Студенти практикують точність, дрібну моторику й уважність до технічних нюансів збирання. Перевіряється працездатність виробу, правильність руху стрілок та зручність користування годинником. Остаточна презентація готового виробу формує комунікативні

навички, сприяє розвитку вміння обґрунтувати вибір дизайнерських і технологічних рішень, а також стимулює формування навичок професійного самопредставлення.

Виготовлення годинника з металу як навчальний проєкт для майбутніх вчителів технології є прикладом багатоскладової освітньої практики, де поєднано теорію, інновації й творчу діяльність. Процес створення виробу сприяє загальному розвитку технологічної культури, формує компетентності, затребувані в сучасному навчальному середовищі, а також мотивує до самостійного професійного зростання [3], [4]. Ознайомлення студентів із повним циклом виробництва: від макетування до презентації результату, сприяє їхній готовності до інноваційної діяльності, здатності до аналізу власних дій і відповідального підходу до роботи. Саме цей проєкт підвищує зацікавленість студентів у технологічних дисциплінах, розвиває здатність до впровадження новаторських підходів та інтеграції міждисциплінарних знань, що є невід'ємною складовою професійної підготовки сучасного педагога.

Список використаних джерел:

1. Виготовлення годинника [Електронний ресурс]. Naurok. 12.10.2023. URL: <https://naurok.com.ua> (дата звернення: 15.10.2025).
2. Використання інноваційних технологій виготовлення виробів [Електронний ресурс]. Naurok. 16.01.2022. URL: <https://naurok.com.ua> (дата звернення: 15.10.2025).
3. Інноваційні підходи до вивчення галузі «Технології» [Електронний ресурс]. Ериб ЧНПУ, 2021. URL: <https://epub.chnpu.edu.ua> (дата звернення: 15.10.2025).
4. Технологічна і професійна освіта: проблеми і перспективи [Електронний ресурс]. ТРГНПУ, 2022. URL: <https://tpgnpu.ho.ua> (дата звернення: 15.10.2025).

<https://doi.org/10.31652/3041-1017-SAAE-2025.1.18>

Марущак О.В., м. Вінниця
e-mail: ksanamar77@gmail.com

Біль Т.О., м. Вінниця
e-mail: tbil69529@gmail.com

**ТРАДИЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО ЖИВОПИСУ ТА ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА
В ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНОМУ ВИХОВАННІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
МИСТЕЦЬКИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ**

Анотація. У тезах розглянуто роль традицій українського живопису та декоративно-прикладного мистецтва у формуванні художньо-естетичних уявлень і професійних компетентностей здобувачів вищої освіти мистецьких спеціальностей. Акцент зроблено на використанні національних художніх зразків в освітньому процесі, поєднанні академічних технік з народними ремеслами, формуванні кольористичної культури як одного з ключових аспектів естетичного виховання. Подано педагогічні підходи та практичні рекомендації щодо інтеграції декоративно-прикладних мотивів у заняття з образотворчого мистецтва.

Ключові слова: живопис, декоративно-прикладне мистецтво, традиції, естетичне виховання, кольористична культура.

Abstract. The theses consider the role of the traditions of Ukrainian painting and decorative and applied arts in the formation of artistic and aesthetic ideas and professional competencies of higher education students in art specialties. The emphasis is on the use of national artistic samples in the educational process, the combination of academic techniques with folk crafts, the formation of coloristic culture as one of the key aspects of aesthetic education. Pedagogical approaches and practical recommendations for the integration of decorative and applied motifs into fine art classes are presented.

Keywords: painting, decorative and applied arts, traditions, aesthetic education, coloristic culture.

Українське мистецтво – це багатогранний феномен, що коріниться в глибині століть. Воно відображає історію народу, його духовні прагнення та культурні традиції, відчуття тощо. Українські художники зробили великий внесок у світову культурну скарбницю, збагачуючи її унікальними барвистою символікою, відчуттями, широкомасштабними видами всього можливого через пензель.

Українське мистецтво є потужним джерелом духовності, що поєднує глибину традицій з відкритістю до нових художніх форм. В умовах сучасного суспільства, коли глобалізаційні процеси нерідко розмивають національні межі культури, особливого значення набуває естетичне виховання здобувачів вищої освіти на основі українського мистецького спадку [1-3; 7; 8].

Формування художнього світогляду молоді не може бути повним без розуміння традицій живопису та декоративно-прикладного мистецтва, у яких зберігається філософія нашого народу, його емоційність, любов до природи, символіка кольору і форми.

Живопис – це не лише техніка, а спосіб бачити й відчувати світ. У виданні «Український живопис» (Київ, 1989 р.) простежується шлях становлення національної школи – від іконопису до модерного мистецтва ХХ століття. Для українських митців колір завжди мав духовне значення: теплі жовті, червоні й золотаві тони символізували радість, життя, віру в добро.

Живопис помітно розширив сферу тематичного охоплення дійсності, а його реалістична спрямованість стала особливо відчутна. Побут трудящих міста і села, свята і народні звичаї, мотиви природи в її буденній красі, пейзажі, портрети, натюрморти – усе вважалося гідним уваги мистецтва. Це було завоюванням часу, завоюванням демократичної естетики. До прикладу картина Трохименка Карпа Дем'яновича «Над великим шляхом», 1926 р. (рис. 1) – це роздум про вічність, про шляхи історії і сучасність рідної землі. Краєвид захоплює своїм епічним, пісенним розмахом. Тут багато простору, хвилюючої далечини [10, с. 8, с. 57].

Рис. 1. «Над великим шляхом», 1926 р.

Як зазначав Йоганнес Іттен у праці «Мистецтво кольору» [4], саме колір формує емоційний настрій композиції. Цей принцип активно використовується у навчанні здобувачів вищої освіти, коли аналіз картини переходить у практичне створення власних кольорових варіацій. Так здобувачі вищої освіти навчаються не просто копіювати реальність, а передавати внутрішній стан, настрій, духовний досвід.

Рис. 2. «Flames», 1961 р.

Українське декоративно-прикладне мистецтво – це живий літопис нації. Вишивка, ткацтво, кераміка, розпис, різьблення – кожен із цих видів має глибоку символіку [1; 3; 5; 7; 8]. У книзі «Нариси з історії українського декоративно-прикладного мистецтва» з видавництва львівського університету (1969 р.) підкреслюється, що народна творчість є основою художнього мислення і водночас школою духовності.

Візерунки української вишивки не лише прикрашають нашу історію та культуру, а й несуть смислове навантаження [1]: ромби символізують землю і плодючість, хвилясті лінії – воду, білий – волю, червоний колір – життя, чорний – пам'ять. Такі знання дають змогу здобувачам вищої освіти глибше розуміти зміст декоративних елементів і застосовувати їх у сучасному мистецтві.

Мотиви на такому килимі позбавлені одноманітності і сухої чіткості в своєму розміщенні. Рисунок утворюють сміливі, вільно вигнуті лінії, фон часто здається хвилястим і завдяки тому, що нитки для нього підбиралися з невеликою різницею в тоні, нагадує сміливі мазки, нанесені пензлем. Цей килим є яскравим прикладом художньої свободи та майстерності українських народних ткачів XVIII ст.

Майстри декоративного розпису не відтворюють предмети навколишньої дійсності натуралістично, а творчо переосмислюють їх, підкреслюючи характерні риси певної речі, іноді навіть свідомо перебільшуючи окремі деталі [1; 5; 6]. Такий художній прийом надає творам декоративного мистецтва емоційності, узагальненості та символічного звучання. Всі малюнки, навіть найскладнішої композиції, виконуються митцем, як правило, без попередніх ескізів і наміток контуру олівцем.

Кольорові гармонії утворюються переважно з обмеженої кількості фарб. У кожного майстра є свої улюблені тони і він користується відповідною палітрою фарб.

Рис. 3. Килим, с. Панське (нині Черкаської області). XVIII ст., КДМУНДМ

Народними майстрами декоративного розпису створена невичерпна скарбниця орнаментальних малюнків, надзвичайно різноманітних, багатих фантазією і кольоровою трактовкою [1; 5; 6]. Традиції українських настінних розписів широко використовуються в багатьох галузях художньої промисловості, що найбільше надихає [9, с. 26; с. 186].

У контексті сучасної мистецької освіти, що інтегрує традиційні засади та інноваційні підходи, наукові та педагогічні публікації виступають ілюстрацією того, яким чином теоретичні основи та методичне забезпечення можуть сприяти ефективному становленню та розвитку національних художніх шкіл.

В українських закладах освіти дедалі частіше впроваджуються інтегровані курси, що поєднують живопис, дизайн і декоративно-прикладне мистецтво. Здобувачі вищої освіти створюють власні композиції, використовуючи мотиви петриківського розпису, геометричні орнаменти Полтавщини чи кольорову символіку гуцульських візерунків тощо.

Таке поєднання традиції й академізму формує у здобувачів освіти не лише технічні навички, а й духовну чутливість, гордість за власну культуру, розуміння її значення в контексті світового мистецтва.

Особливе місце у формуванні художнього бачення посідає колір, який відіграє в оформленні значну роль. Колористичне рішення, знайдене в ескізах, зрештою має бути втілене в декораціях, адже від того, як будуть написані декорації, залежить реалізація мальовничого задуму художника. Майстерність театральньо-декораційного живопису ґрунтується на тих самих засадах, що й станкове мистецтво, однак має свої особливості, які

необхідно знати молодому художнику. Вона вимагає не лише точного відчуття кольору та форми, а й розуміння простору, світла, взаємодії декорацій з актором і глядачем.

Також одна з головних особливостей декораційного живопису полягає в тому, що вона повинна ясно сприйматися з далекої відстані і з різних місць залу для глядачів. Зважаючи на це необхідно, щоб за своїм характером і мальовничою мовою вона була сильною і звучною, мазок – енергійним і впевненим, а колірні та тональні співвідношення, що утворюють форму, – в основному зведені до трьох-чотирьох: світла, півтону, рефлексу, тіні, що дає змогу сучасним художникам бути обізнаними і бачити мистецтво з усіх сторін [4, с. 54].

Викладач мистецтва у XXI столітті має бути не лише технічним наставником, а й культурним провідником. Його завдання – навчити здобувачів вищої освіти бачити красу в простому, шукати натхнення не тільки з простору Pinterest, а й у традиціях, розуміти зв'язок між сучасним і минулим.

Ефективним є проведення тематичних майстер-класів з вишивки, писанкарства, ткацтва, а також створення міждисциплінарних проєктів, де мистецтво поєднується з культурологією, історією, етнографією, що сприяє збереженню пам'яті про своє коріння.

Такі підходи перетворюють освітній процес на живу творчу лабораторію, у якій народна культура стає джерелом натхнення для сучасного мистецтва.

Відтак, традиції українського живопису та декоративно-прикладного мистецтва – це не лише минуле, а й духовна основа сучасності. Вони навчають молодь мислити образно, відчувати красу, розуміти своє коріння. Використання цих традицій у мистецькій освіті сприяє формуванню гармонійної особистості, здатної до творчого мислення, культурного діалогу та збереження національної ідентичності.

Зокрема, інтеграція ґрунтовного вивчення мотивів, технік і символіки традиційного мистецтва у навчальні програми забезпечує здобувачів вищої освіти необхідним методологічним підґрунтям для створення новаторських мистецьких проєктів. Оволодіння цими традиціями стає потужним джерелом інспірації та інструментом для розроблення власного, впізнаваного художнього стилю, що є важливим для майбутніх фахівців мистецької галузі. Таким чином, українські художні традиції виступають не лише об'єктом вивчення, а й активним чинником формування професійної компетентності та національно свідомої, естетично розвиненої творчої еліти.

Список використаних джерел:

1. Marushchak O.V., Zuziak T.P., Savchuk I.V. Formation at students of pedagogical higher education institutions of esthetic idea by means of national ornament. *Modern Scientific Researches: The International Scientific Periodical Journal*. Issue 11. Part 1. 2020. С. 31-38.
2. Marushchak O.V., Zuziak T.P., Savchuk I.V., Rohotchenko O.O. Artistic and aesthetic competencies development: training teachers using decorative and applied arts. *Society. Integration. Education: Proceedings of the International Scientific Conference (May 22th-23th, 2020, Rezekne)*. Rezekne: Rezeknes Tehnologiju Akademija, 2020. Volume V. 719-728.
3. Зузяк Т.П., Марущак О.В. Досвід визначних майстрів гончаротворення як передумова етнокультурного виховання студентської молоді. *Актуальні проблеми підготовки вчителя трудового навчання та технологій середньої школи: теорія, досвід, проблеми*: зб. наук. пр. Вінниця: ТОВ «Меркьюрі Поділля», 2018. Вип. 1. С. 186-191.
4. Йоганнес Іттен. Мистецтво кольору. ArtHuss, 2022. 96 с.
5. Марущак О.В., Кравець В.М., Мудрак Н.В. Декоративний рисунок як універсальний інструмент умовно-декоративного сприйняття світу. *Актуальні питання науки, освіти і суспільства: теорія і практика*: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (м. Умань, 28 жовтня 2022 р.): у 2 ч. Умань: ЦФЕНД, 2022. Ч. 1. С. 73-74.
6. Марущак О.В., Романенко С.В., Будикіна Б.С., Павловська Є.А. Художньо-образна мова

формування декоративної композиції. *Scientific Research: Theoretical Foundations and Practical Applications*. Proceedings of the VII International scientific and practical conference. (January 24-26, 2024). Vienna, Austria, International Scientific Unity. 2024. Pp. 57-61.

7. Марущак О.В., Романенко Т.М., Шевченко М.О. Декоративно-ужиткове мистецтво як елемент підготовки майбутніх учителів трудового навчання та технологій до естетичного виховання учнівської молоді. *Актуальні проблеми підготовки вчителя трудового навчання та технологій середньої школи: теорія, досвід, проблеми*: зб. наук. пр. Вінниця: ТОВ «Меркьюрі Поділля», 2018. Вип. 1. С. 204-207.

8. Марущак О.В., Савчук І.В., Бойчук С.О. Духовно-естетичне виховання учнів ЗНЗ засобами гончарного мистецтва. *Актуальні проблеми підготовки вчителя трудового навчання та технологій середньої школи: теорія, досвід, проблеми*: зб. наук. пр. Вінниця: ТОВ «Меркьюрі Поділля», 2018. Вип. 1. С. 221-225.

9. Нариси з історії українського декоративно-прикладного мистецтва. Львів: Видавництво Львівського університету, 1969. 192 с.

Український живопис: сто вибраних творів: альбом / авт.-упоряд. Ю.В. Беличко. Київ: Мистецтво, 1989. 191с.: іл.